

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

**ПЕДАГОГІКА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА
ХОРЕОГРАФІЇ У КОНТЕКСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

(3-5 листопада 2016 року)

Мелітополь, 2016

УДК: 378.013:7
ББК: 74.00
П 24

*Друкується згідно рішенням Вченої Ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
протокол № 3 від 28.09.2016*

П 24 Педагогіка музичного мистецтва та хореографії у контексті інтернаціоналізації професійної освіти: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мелітополь, 3-5 листопада 2016 р.) / Відповід. ред. Н.А.Сегеда. – Мелітополь: Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2016. – 216 с.

ISBN 978-617-7346-52-3

Збірник містить тези і статті учасників Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції “Педагогіка музичного мистецтва та хореографії у контексті інтернаціоналізації професійної освіти” (м. Мелітополь, 3-5 листопада 2016 р.). У них розкриваються різні аспекти наукової рефлексії інтернаціоналізації освіти в галузі мистецтва, трансформацій її змісту і технологій. Зокрема, в дослідженнях актуалізуються культурологічний, акмеологічний, компетентнісний та інші традиційні і сучасні наукові підходи у вивченні теоретичних засад історіогенезу і світоглядної спрямованості мистецької освіти, практичних питань оновлення змісту педагогічної практики, методичного супроводу сучасних уроків мистецтва та хореографії, розробки підручників нового покоління.

Матеріали збірника будуть цікавими для студентів, магістрантів і аспірантів факультетів мистецтв, учителів і викладачів мистецьких дисциплін та хореографії у загальноосвітніх та спеціалізованих середніх та вищих навчальних закладах.

Відповідальність за наукову коректність і оригінальність текстів несуть їх автори.

ISBN 978-617-7346-52-3

УДК: 378.013:7
ББК: 74.00
© Автори матеріалів, 2016

Любар Р. О. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ МУЗИКАНТА-ПЕДАГОГА .	56
Майба О. К. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ЦЕРКОВНИХ ПІСНЕСПІВІВ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В УМОВАХ НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ	58
Маковський Д.О. МУЗИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ГЕРМЕНЕВТИЧНОГО ПІДХОДУ	61
Малапура Ю. С. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ФЕНОМЕНА ДОСВІДУ ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ У ПІДЛІТКІВ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА	64
Марчук А. Є. ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІЧНОГО АПАРАТУ СТУДЕНТА-АКОРДЕОНІСТА	67
Мержева Л. Ф. ВИКОНАВСЬКА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА.....	70
Мітєва А. М. АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ	73
Мозгальова Н. Г. ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА	75
Назаренко І. М. ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА-МУЗИКАНТА	79
Николаї Г. Ю. ХОРЕОГРАФІЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: БУТИ АБО НЕ БУТИ	83
Очилов Ф. Э. ОСОБЕННОСТИ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА	85
Панченко Г. П. ДИДАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СУЧАСНИХ ПІДРУЧНИКІВ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ “МИСТЕЦТВО” (для учнів 7-8 класів основної школи)	88
Переверзєва О. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ У ПРОЦЕСІ ДИРИГЕНТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	92
Повалій Т. Л. НЕФОРМАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В ПОЛЬЩІ	95
Покатильська Г. В. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ СФОРМУВАНOSTІ МЕДІА-КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	98

полікультурність як реальну можливість “зазирнути” в інші часи, інші культурні світи, підкреслити думку про сучасність музики, створеної більш ніж 200 років тому, її одвічні цінності (Життя, Воля, Краса, Істина, Гідність) у творах В. А. Моцарта, Л.в.Бетховена та ін.; залучити інформацію про рідний край, Україну, досягнення українців, що міститься у текстах пісень “Музика рідного краю”, “Червона рута”, “Одна калина”, “Україна”, “Гуцулка Ксеня”, фольк-опері “Коли цвіте папороть”, “Ой на Івана, та й на Купала”, “Тиха ніч, свята ніч!” та ін., творах фундаторів української музичної культури: М. Лисенка, М. Леонтовича, Л. Ревуцького, М. Скорика та ін., які зробили неоціненний внесок у розвиток українського мистецтва та прославили свою Вітчизну.

Отже, рецензовані підручники спрямовані на всебічний розвиток особистості школяра, створення умов для творчої самореалізації кожного учня, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися впродовж усього життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати державу як невід’ємну складову європейської та світової спільноти.

УДК: 378.015.3:005.32

Переверзєва О.В.

викладач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії

Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МОТИВАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ У ПРОЦЕСІ ДИРИГЕНТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. у статті проаналізовано мотиваційну складову професійного саморозвитку у формуванні професійних компетенцій майбутнього вчителя мистецтва.

Ключові слова: професійний саморозвиток, професійні компетенції, вчитель мистецтва.

Annotation. The article analyzes the motivational component of professional self-development in the formation of professional competence of future teachers of art.

Key words: professional self-development, professional competence, teacher of art.

Одним із факторів забезпечення конкурентоспроможності країни на світовому рівні є підвищення якості підготовки фахівців, формування у них мотивації до безперервної професійної освіти. Підготовка сучасного вчителя мистецтва поєднує різноманітні підходи.

Їх аналіз актуалізує проблему мотивації професійного саморозвитку, формування професійних компетенцій через систему вузівської освіти.

Беручи до уваги те, що цей процес є складним та багатоплановим, ми звернулися до аналізу мотиваційної складової професійного саморозвитку у формуванні професійних компетентності майбутнього вчителя мистецтва.

Потреба у саморозвитку визначається як ставлення індивіда до самого себе, при якому формується готовність до перетворення власної життєдіяльності на пошук можливостей максимальної професійної самореалізації. Потреба у саморозвитку виникає в той час, коли індивід усвідомлює не тільки власний етап розвитку, а й визначає зону потенційного розширення професійних потреб та можливостей.

Процес професійного саморозвитку потребує дослідження механізмів його мотиваційного забезпечення, починаючи з етапу навчально-професійної підготовки, коли відбувається вплив особистісних характеристик на соціальний досвід і компетентність індивіда, його індивідуальні характеристики, особливості та детермінанти професійної діяльності.

Формування стійкої мотивації саморозвитку фахівця забезпечує його орієнтованість на необхідність оволодіння професійними компетенціями, постійного самовдосконалення у процесі безперервної професійної освіти.

Поняття компетенцій відображає готовність та здатність до виконання конкретних видів діяльності, професійні компетенції є складовою загальної компетентності людини у сфері соціально-трудової діяльності.

Стратегія формування професійних компетенцій розглядається нами як така, що забезпечує створення зовнішніх та внутрішніх умов діяльності, сприятливих для становлення особистості фахівця як професіонала.

Проблема компетентності як наукова категорія представлена у працях таких вчених, як Р.Уайт, А. Маркова, Дж.Равен, Н.Кузьміна, А.Хуторський, Л.Петровська, І.Зимня, Л.Мітіна, Д.Хаймс, В.Хутмакер та ін. Такі вчені, як А.Нісімчук, О.Шпак, О.Падалка, аналізують проблему формування професійних компетенцій та розглядають вплив інформації на розширення професійних компетенцій. Необхідність підвищення якості професійної підготовки вчителів мистецтв зумовила дослідження компетенцій як самостійної проблеми.

Професійні компетенції мають відповідну стратегію, що заснована на мотивації професійного саморозвитку. Професійний саморозвиток пов'язаний із внутрішнім поєднанням структурних складових психіки особистості, спрямованих на її конструктивну взаємодію з навколишнім середовищем шляхом отримання особистісно значущого та адекватного вимогам соціуму результату

професійної діяльності. Слід зазначити, що це постійний процес, який не обмежується змістом набутого досвіду. Його підґрунтям є актуалізоване прагнення до професійного зростання, що проявляється в інтересах, прагненнях, переконаннях, здібностях особистості, активній позиції щодо пізнання довкілля, а також самопізнання, розкриття духовного та інтелектуального потенціалу.

У процесі навчання у вищому навчальному закладі дія мотиву навчання і засвоєння обраної професії зменшується. Цей факт знайшов своє відображення в багатьох дослідженнях (А. Васильков, А.Реан, С.Бобровицька, С.Іванов та ін.). Причинами такого явища вчені називають незадовільні перспективи роботи або те, що студенти їх не бачать, а також недоліки в організації навчального процесу.

Мотивація як створення умов для усвідомлення майбутніми фахівцями позитивної професійної мотивації потребує постійного вивчення на підставах загальної мотивації навчальної діяльності. Важливість аналізу мотиваційної структури виявляється у вивченні саме професійного навчання. Дослідження вчених, які присвячені впливу мотиваційних факторів, дали змогу виявити певні тенденції, серед яких варто виділити такі:

- Значна частина студентів сприймає загальнонаукові та суспільно-освітні дисципліни як такі, що віддаляють їх від оволодіння професійними знаннями та навичками;

- Фактор мотивації для успішного навчання є сильнішим за фактор інтелекту;

- Спостерігається явище девальвації вищої освіти, коли цінністю стають не освіта, знання, а відповідний документ про їх отримання;

- Професійні мотиви сильніше виявляються у студентів, успішність яких є вищою;

- Формуванню позитивної мотивації навчання сприяє професійна спрямованість навчальної діяльності.

Зазначені тенденції містять, водночас, інформацію для виправлення ситуації на краще. Змістова сторона цього процесу передбачає:

- Посилення мотиваційної напруги;

- Екстраполяцію професійної спрямованості на всі навчальні дисципліни та види навчальної діяльності;

- Забезпечення успішного навчання, якісного засвоєння навчальної інформації.

Механізм мотивації професійного саморозвитку особистості під час навчання у ВНЗ уможливорює розробку необхідних процедур керування навчально-професійною діяльністю.

Для того, щоб людина включилася в роботу, яка сприяє її професійному саморозвитку, необхідно зробити завдання, поставлені у процесі навчальної діяльності, не тільки зрозумілими, а ще й

внутрішньо прийнятними. Саме в такий спосіб активність навчальної діяльності перетворюється на продуктивну, а діяльність безпосередньо впливає на пізнавальну потребу. Внутрішній мотив формує стан пізнавального задоволення, що не відчужує особистість, а навпаки, занурює її у навчально-професійний процес.

Викладач, зацікавлений у ефективності своєї діяльності, підготовці кваліфікованого фахівця, природно звертається до цілісної системи мотивації, намагається її активізувати і підтримати мотиваційну напругу на належному рівні.

Стрижневим компонентом мотивації є цілеспрямований мотиваційний вплив. Він концентрує силу і виваженість позиції викладача у системі педагогічної взаємодії. Її процес відображає низку певних ситуацій, в яких реалізується мотиваційний вплив як інструмент мотиваційного забезпечення професійного саморозвитку людини у навчально-професійній діяльності.

Хотілося б зазначити, що самоосвіта у мотиваційному забезпеченні професійного саморозвитку набуває значення у процесі цілісної системи роботи з інформацією у певному інтелектуальному просторі. Така система роботи має формувати ставлення майбутніх фахівців до інформації як до інтелектуальної власності. Крім того, мотивація самоосвіти повинна забезпечувати формування настанови на постійне оновлення інформації, можливість виявлення абсурдних постулатів, оновлення методологічних підходів.

Готовність до самопізнання, уміння організувати власну діяльність, зорієнтованість на самоосвітню діяльність протягом життя є підставами професійної самореалізації особистості. Тому мотивація професійного саморозвитку має ґрунтуватися саме на досягненні цієї мети. Керування цими процесами ускладнюється індивідуальною неповторністю особистості та її життєвого шляху. Важко сказати, що стане визначальним для конкретної людини на цьому шляху, але впровадження механізму, який дає можливість зрозуміти сенс педагогічних ідей, певних мотиваційних впливів, спрямовує процес навчально-професійної підготовки, формування професійної компетентності.

УДК 792.8(438)

Повалій Т. Л.

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри мистецької педагогіки та хореографії
Сумський державний педагогічний
університет ім. А. С. Макаренка

НЕФОРМАЛЬНА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В ПОЛЬЩІ

Анотація. У статті з'ясовуються сутнісні характеристики поняття "неформальна освіта№" (придбання знань, уміння та